

ק"פ 46579/09/13 - מוחמד אמארה נגד רשת-נגה בע"מ, רפי גינת

בית משפט השלום בחדרה

ק"פ 46579-09-13 אמארה נ' רשת-נגה בע"מ ואח'
תיק חיצוני:

בפני	כב' השופטת רקפת סגל מוהר
קובל	מוחמד אמארה
נגד	
נאשמים	1. רשת-נגה בע"מ 2. רפי גינת

החלטה

רקע

בתאריך 14.2.12 הוגשה כנגד הנאשמים קובלנה פרטית המייחסת להם ביצוע עבירה של פרסום לשון הרע בכוונה לפגוע, לפי סעיפים 1,2,3,6 ו-8 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965.

נאשמת 1 הינה זכיינית של הערוץ השני בטלוויזיה הישראלית ונאשם 2 הינו מגיש התכנית "כלבוטק" המשודרת בערוץ זה (**להלן: "התכנית"**) והאחראי לה.

בקובלנה טוען הקובל, תושב הכפר זלפה אשר עבד במהלך התקופה הרלבנטית בחברת "מרדכי בנימין ובניו בע"מ" (**להלן: "החברה"**), כי ביום 3.12.09, במסגרת התכנית ששודרה לכל בית בישראל ואשר נהנית מאחוזי צפייה גבוהים, שידרו הנאשמים כתבה כוזבת שכותרתה: "שוד האספלט הגדול" והציגו אותו בה כמי שהיה לו חלק בשוד זה. לטענת הקובל, הכתירו אותו הנאשמים כ"שודד האספלט הגדול", תוך שהטיחו כלפיו האשמות לפיהן הוא מהווה שותף בכיר בשוד אספלט השייך למע"צ. דברי לשון הרע אלה, כך לטענתו, פורסמו על ידי הנאשמים לציבור הרחב בחוסר תום לב בכוונה לפגוע בו, הסבו לו נזק קשה ביותר ופגעו בשמו הטוב, בכבודו ובפרנסתו.

בפתח משפטם העלו הנאשמים מספר טענות מקדמיות ובהן הטענה כי מדובר בקובלנה שהעובדות המתוארות בה אינן עולות לכדי עבירה. טענות הנאשמים נדחו על ידי בהחלטת מיום 9.2.14 ובתאריך 24.3.14 הודיע ב"כ הנאשמים כי הם מודים בכך שנאשמת 1 הינה זכיינית הערוץ השני וכי נאשם 2 הוא מגיש התכנית בה שודרה, בין השאר, כתבה בנושא אספלט.

בישיבת ההוכחות הראשונה שהתקיימה בפני ביום 3.9.14 נשמעה פרשת התביעה במסגרתה העידו הקובל עצמו, גיסו (אחי אשתו) ושני בניו והוגשו מספר תכתובות שנערכו בין הצדדים במהלך השנים 2009-2012 (ת-1/ת-2) ומכתב הודעה על הפסקת עבודה שקבל הקובל ממקום עבודתו ביום 6.12.09 (ת-3).

עם הכרזת ב"כ הקובל כי אלו עדיו, העלו ב"כ הנאשמים **טענת "אין להשיב לאשמה"**.

פרטי הטענה

במסגרת בקשתם לפטור את הנאשמים מלהשיב לאשמה ולזכותם מן העבירה המיוחסת להם כבר בשלב זה, העלו באי כוחם טענות אלה:

- הקובל לא הוכיח את תוכן הפרסום ומילותיו המדויקות אשר לטענתו מהוות לשון הרע.
- בהקשר זה טוענים ב"כ הנאשמים כי פירוט המילים המדויקות המהוות לשון הרע הינו תנאי להוכחת העבירה ומפנים לפסיקת בית המשפט העליון בע"א 594/66 **אהרוני נ' פויכטונגר** ובת"א (י-ם) 9871/02 **גרביץ נ' אלישיב**.
- הקובל לא הוכיח כוונה לפגוע ומעבר לזה - העדויות שנשמעו מלמדות על כך שלנאשמים לא היתה כוונה כזו. בהקשר זה מפנים ב"כ הנאשמים לע"פ 677/83 **בורוכוב נ' יפת**, רע"פ 9818/01 **גילי ואח' נ' מימון**, ע"א 740/86 **תומרקין נ' העצני** ומאמר של המלומד ש"ז פלר שנכתב בעקבות פסק הדין שניתן בע"פ 506/89 **נעים ותייר נ' רוזן**, שכותרתו "**לשון הרע - עבירה" ומשמעות הדרישה "בכוונה לפגוע" - מחשבה שניה**".

ב"כ הנאשמים טוענים כי לנוכח העובדה שהקובל לא הגיש לבית המשפט את קלטת הכתבה, הרי שלכל היותר הוא הוכיח את עצם שידורה. עוד טוענים ב"כ הנאשמים כי מעדויות עדיו של הקובל עולה שהוא נשמע אומר בה למי שפנה אליו, כי יוכל לספק לו "דאבל (משאית) אספלט" אך הבהיר כי לא יעשה זאת בשלב שבו הלה פנה אליו משום ש"יושבים לו על הצוואר". עוד אישרו עדיו של הקובל כי בכתבה נאמר במפורש שבסופו של דבר הקובל לא סיפק את האספלט.

תשובת הקובל

בעמידתו על משמעות הטענה של "אין להשיב לאשמה", חולק ב"כ הקובל על אופן פרשנותם של ב"כ הנאשמים את חובת ההוכחה בנוגעת ליסוד העובדתי של העבירה וטוען כי "מספיק שהדבר משתמע מהמכלול", דהיינו שדי בכך שהקובל הביא ראיות לכך שתמונתו ושמו פורסמו על ידי הנאשמים בכתבה הנושאת את הכותרת "שוד האספלט הגדול" כדי להציגו כגנב.

ב"כ הקובל מוסיף וטוען כי הגשת קלטת הכתבה אינה מתחייבת במקום בו ישנם עדים שראו אותה וכי אם מצויה היא בידי הנאשמים, הרי שעליהם להגישה על מנת לסתור עדויות אלה.

באשר ליסוד הנפשי של הכוונה לפגוע, טוען ב"כ הקובל כי מדובר בעבירה התנהגותית ש"מבחן הצפיות" חל עליה.

סעיף 158 לחוק סדר הדין פלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982, קובע כי:

"נסתיימה פרשת התביעה ולא הוכחה האשמה אף לכאורה, יזכה בית המשפט

את הנאשם - בין על פי טענת הנאשם ובין מיזמתו - לאחר שנתן לתובע להשמיע

את דברו בעניין...".

ככלל, חובתה של המאשימה היא להניח בפני בית המשפט ראיות להוכחת האשמה המיוחסת לנאשם. מקום בו לא עמדה המאשימה בחובה זו ולא הביאה ראיות אשר יש בהן על פניהן כדי לבסס הרשעה, לא תקום חובתו של נאשם להשיב לאשמה.

בבחינת ראיות המאשימה בהקשר זה די בכך שבית המשפט ישתכנע כי קיימות ראיות לכאורה לגבי היסודות המרכזיים של האישום. בשלב זה, אין הוא נדרש להכריע בשאלת דיות הראיות וגם או במידת מהימנותן וכן אין הוא בודק האם המאשימה הוכיחה קיומן של ראיות סיוע או דבר לחיזוק, מקום בו נדרשות כאלה. על בית המשפט לשקול האם - בהנחה שיינתן בעדויות שנשמעו ובראיות שהוצגו מלוא האמון ומלוא המשקל הראייתי - יהא מקום להרשיע את הנאשם.

לעניין זה ר' דברי כב' השופט שמגר (כתוארו אז), בע"פ 732/76 **מדינת ישראל נ' כחלון ואחרים:**

"בית-המשפט לא יטה אוזן קשבת לטענה שלפיה אין להשיב לאשמה

אם הובאו ראיות בסיסיות, אם כי דלות, להוכחת יסודותיה של העבירה

שפרטיה הובאו בכתב-האישום. ראיות בסיסיות לעניין זה אין משמען

כאמור ראיות שמשקלן והיקפן מאפשר הרשעה על אתר, אלא כדברי

בית-המשפט העליון, ב-ע"פ 28/49 הנ"ל, ראיות במידה היוצרת אותה

מערכת הוכחות ראשונית, המעבירה את הנטל של הבאת ראיות (להבדיל

מנטל השכנוע) מן התביעה לנאשם... לא בשלב זה על בית-המשפט לבחון את משקלן

של הראיות ואת מהימנותם של העדים שהביאו ראיות אלה. מה שעליו לבחון הוא

אם ישנה ראיה או לאו, ובמילים, 'ראיה כלשהיא' אינני מתכוון לקורטוב (allitnics)

של ראיה, אם בית המשפט סבור כי יש ראיות על נקודות חשובות אלה או אחרות,

הרי תיקרא ההגנה להשיב."

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים על רקע העדויות ששמעתי והראיות שהונחו בפני עד כה, הנני מחליטה לדחות את הטענה ולחייב את הנאשמים להשיב לקובלנה, ואלה הם נימוקי:

היסוד העובדתי של העבירה

סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע קובע כי פרסום המהווה לשון הרע הוא פרסום אשר בכוחו בין השאר "להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה לבוז או ללעג מצדם" וכן פרסום שעשוי "לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו". עוד קובע החוק בסעיף 2(ב), כי פרסום יהווה לשון הרע, אם היה בין בכתב ובין בעל-פה והיה מיועד לאדם זולת הנפגע.

בענייננו, מדובר בכתבה ששודרה בתכנית טלוויזיה, כך שלא יכולה להיות מחלוקת כי מדובר בפרסום כמשמעו בחוק.

בעדותו בפני חזר הקובל וטען כי הנאשמים לא הביאו בכתבה את הדברים שנאמרו על ידו לאותם אנשים שפנו אליו בבקשה כי ימכור להם אספלט (מי שנתבררו בדיעבד כתחקירנים של התכנית), במלואם:

"כשהייתי בשטח הגיעו אלי נציגים של הנאשמים. באו אלי שני אנשים,

בחור ובחורה ואמרו שהם דברו עם המנהל שלי שהם צריכים אספלט.

אמרתי להם שיחכו לסוף, במידה ויישאר לי חומר אני אתן להם... הם

עמדו על זה שהם צריכים חומר מידי כי האנשים שלהם נמצאים בשטח

והם צריכים לפזר את החומר. אמרתי להם שאני לא חייב להם שום דבר,

יש מחצבה והם יכולים לקנות חומר ואת הדברים שאני אומר עכשיו הם

לא אמרו בתכנית והעלימו אותם... הם שידרו רק חלק ממה שהיה...".

(עמ' 10 לפרוטוקול).

בחקירתו הנגדית, כמו גם בחקירה הראשית, אישר הקובל כי הנחה את התחקירנים לבוא אליו בשלב מאוחר יותר של היום ואמר כי אז ייתן להם את האספלט שיישאר ואף הודה כי קילל את מפקח מע"צ באמרו "הבן זונה הזה מלווה אותי על כל מטר, תן לי לראות מה לעשות", ואולם הוא

עמד על כך שעשה כן משום ש"רצה שירדו לו מהצוואר" ולא כי באמת התכוון למכור להם אספלט והוסיף:

"אני נשבע שבמשך 43 שנה לא מכרתי גרגיר של אספלט מהעודפים היה נשאר

לא היה לי איפה לשפוך, הייתי שופך את זה אצל השכנים של הכבישים" (עמ' 13).

לשאלה מדוע לא אמר להם באופן פשוט וברור כי "הוא לא עושה קומבינות" ולא מוכר אספלט ששייך למדינת ישראל, השיב הקובל שבפעם הראשונה בה הם פנו אליו הוא עשה כן בכך ששלח אותם אל המחצבה, אלא שהם "חזרו אליו עוד פעם ועוד פעם" ולכן, "כדי שירדו ממנו", אמר להם לחזור בשלב מאוחר יותר של היום.

בתשובותיו לשאלות ב"כ הנאשמים אישר הקובל כי אכן, בכתבה ששודרה לא נאמר עליו באופן אישי שהוא גנב ושודד, אך טען: **"אבל הפירוש הוא שאני הגנב והשודד. עובדה שאנשים שראו אותי אמרו לי" (עמ' 14)** ובהמשך הסביר כי על אף העובדה שבסופו של דבר הוצג בכתבה אדם אחר שעובד אצל קבלן אחר כמי שמכר לתחקירנים אספלט, ולמרות שכל מי שמכיר אותו יודע שהוא לא עושה דברים כאלה (טענה שאושרה בעדויות עדיו), עדיין מדובר בכתבה שפגעה בשמו הטוב מעצם שרבו בו בה, וכדבריו: **"...בתכנית ערבבו את שני הדברים יחד ויש אנשים שרואים ולא מקשיבים לדיבורים" (עמ' 16).**

הקובל גם חזר והדגיש את העובדה ששלושה ימים לאחר שידור הכתבה הוא פוטר מעבודתו (ת/3), אישר כי בחלוף זמן הוחזר לעבודה ובהמשך פוטר שוב וסיכם את טענתו בהקשר זה באמרו: **"אחרי המכתב הזה החזירו אותי לעבודה ובחלוף שנה פוטרתי שוב וכל היחס שלהם השתנה. הם פיטרו אותי כי לא היתה להם עבודה ואני הייתי בין הוותיקים והם רצו לעשות צמצומים ובחרו בי".**

גם העדים שהעידו מטעם הקובל טענו כי **"שמו הוכתם ברבים כי הוא אדם ישר והגון והוא לא יעשה דבר כזה"**. לשאלת ב"כ הנאשמים מה לא נכון בתכנית אם הוצגו בה דברים שהקובל אמר במו פיו ולבסוף אפשר היה להבין ממנה כי הוא עצמו בסופו של דבר לא מכר אספלט, השיב בנו מחמוד: **"מספיק לך הכתובת "שוד האספלט הגדול" (עמ' 25).**

מכל האמור לעיל ובהתחשב בכל שהקובל לא הביא ראיות לכך שהוא עצמו הוכתר בכתבה במילים "שודד האספלט הגדול" ולא נטען בה כלפיו כי הוא השותף הבכיר בשוד האספלט השייך למע"צ (ר' סעיף 6 עובדות כתב האישום), ברי לי כי שתי השאלות העיקריות בהן יאה עלי להכריע בסופו של הליך זה לנוכח נסיבותיו, בכל מה שנוגע ליסוד העובדתי של העבירה, תהינה:

· האם עצם הצגת הקובל בתמונתו ובדבריו בכתבה שנושאה גניבת אספלט שהינו רכוש מע"צ על ידי מי מהקבלנים המועסקים על ידה או עובדיהם, עולה כדי "לשון הרע"?

· האם אכן הביאו הנאשמים לשידור רק חלק מדברי הקובל והאם במצב הדברים שתואר על ידי הקובל, בהנחה שגרסתו תזכה לאמוני, היה עליהם לשדר את דבריו במלואם או שמא להמנע משידורם בכלל, או לפחות לבדוק עמו למה הוא התכוון כשאמר את הדברים שכן פורסמו על ידם?

על פניו נראה לי כי כל אדם סביר אשר צפה בכתבה יכול היה להבין כי הקובל הינו אחד מהמעורבים בשוד האספלט

הגדול, שכן הוא נשמע ומצטייר כמי שמוכן היה למכור אספלט, גם אם בסופו של דבר באותו מקרה לא עשה זאת (ר' דברי כב' השפוט ברק בע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ' - "בעת ניתוח פרסום, יש לעמוד כשלב ראשון, על מובנו של הביטוי; המשמעות הטמונה בו. יש לשלוף מתוך הביטוי את פרשנותו הסבירה, ולברר האם מדובר בביטוי הגורם להשפלת אדם פלוני בעיני האדם הסביר... יש לייחס לביטוי את המשמעות הסבירה של המילים, לפי הקשרן תוך התחשבות באופיו של הז'אנר, ובהתאם לתפיסות מקובלות של האדם הסביר...").

בע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' חברת החשמל, כתב בשעתו השופט (כתוארו אז) מ. שמגר, את הדברים הבאים:

"המבחן בדבר קיום לשון הרע לפי סעיף 1 איננו מתמצה בתחושת העלבון הסובייקטיבית של הפרט, עליו נסב הדיבור או הכתב המייחס לו דברים פוגעים, אלא יסודו אובייקטיבי, היינו מה השפעתם או זיקתם של דברי לשון הרע להערכה לה זוכה הפרט-התובע בעיני הבריות ... איסור לשון הרע בא לעגן בחוק החרות את זכותו של כל אדם, כי הערכתו בעיני אחרים לא תיפגם ולא תיפגע על-ידי הודעות כוזבות בגנותו... עת באים לבחון מה משמעותם של דברים בעיני הקורא הסביר הרגיל, אין בדרך-כלל חשיבות לכך מה היתה כוונתו של המפרסם ... הרי שאלה זו בלתי-רלבנטית לחלוטין (בג"צ 14/51 היועץ המשפטי נ' 'דבר'...). כן אין להביא ראיות בקשר לשאלה מה המשמעות שאותה ייחס קורא רגיל או סוג קוראים זה או אחר לפרסום ואין צורך בשמיעת עדויות ביחס לשאלה כיצד הובנו דברי הפרסום, אלא בית-המשפט הוא שישקול את הדבר...".

הקובל אמנם לא הציג את קלטת הכתבה כראיה מטעמו, כשבא כוחו טוען כי אין לו אותה ברשותו וכי בפנותו אל הנאשמת 2 בבקשה לקבל את חומרי הגלם שהיוו את הבסיס להכנתה, דהיינו - כל הקלטות וההקלטות של שיחותיו עם תחקירניה (ר' ת/1) הוא סורב, ואולם מן השאלות שהוצגו על ידי ב"כ הנאשמים לקובל במהלך חקירתו הנגדית ומתשובותיו לשאלות אלה, ניתן היה להבין מה היו מילותיו המדוייקות של הפרסום, או לפחות חלקן.

היסוד הנפשי בדבר ה"כוונה לפגוע":

ב"כ הנאשמים טוענים כי הקובל לא הצליח להניח בסיס כלשהו לא בעדותו ולא בראיה חיצונית כלשהי, כי היתה לנאשמים כוונה לפגוע בו. מנגד טוען ב"כ הקובל, כאמור, לתחולת "מבחן הצפיות".

יסוד ה"כוונה לפגוע", הנדרש בסעיף 6 לחוק, הוא מחשבה פלילית מסוג מיוחד.

עמוד 6

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

בע"פ 677/83 בורוכוב נ' יפת נקבע, כי על המבקש להרשיע אדם בעבירה של פרסום לשון הרע מוטל

עול כבד, שכן הוא חייב להוכיח כוונה סובייקטיבית.

ואכן, כטענת ב"כ הנאשמים, הן בפסק דין בורוכוב נ' זאב יפת הנ"ל והן ברע"פ 9818/01 שמעון ביטון נ' ציון סולטן קבע בית המשפט העליון במפורש כי הלכת הצפיות אינה חלה בעבירה זו:

"פרסום לשון הרע בהיעדר כוונה לפגוע עשוי להיות פסול ומגונה,

אך אין בכך כדי להכניסו לתחומה של העבירה הפלילית לפי

סעיף 6 לחוק. "המקום הגיאומטרי" הראוי לטפל בו הוא במסגרת

האזרחית של תביעת נזיקין בלשון הרע ובהטלת פיצויים ראויים

שישקפו את מלוא הנזק (הרכושי והלא רכושי) שנגרם לאדם אשר

שמו הטוב נפגע... באנו אפוא למסקנה שגם כיום אין להחיל את כלל

הצפיות על עבירת לשון הרע. נוכח זאת כדי לבסס את האישום

חייב התובע להוכיח, מעבר לספק סביר, כי מי שפרסם את לשון הרע

התכוון לפגוע באמצעות הפרסום...".

לעניין זה יפים לטעמי גם הדברים שנכתבו על ידי בית המשפט העליון בע"פ 335/88 רפאל לוי נ' מדינת ישראל:

"קשה לאין ערוך להוכיח את היסוד הנפשי, כי הרי לשם כך יש לחדור לנבכי נשמתו

של האדם ולעמוד על צפונות ליבו. את אלה ניתן להסיק ממכלול הראיות, מהתנהגותו

של הנאשם, מהמשתמע והנלמד ממעשיו ועוד ביוצא כאלה דברים. ודאי גם ודאי,

שאפשר לעמוד על היסוד הנפשי מהדברים שהנאשם משמיע במודע או שלא במודע,

בגלוי או בסתר. כאשר באים לבחון בתום גיבוש הראיות, האם הוכח היסוד הנפשי,

יתן השופט את דעתו למכלול הראיות ויסיק את המסקנות המתבקשות על פי הגיון

הדברים, הפרשנות הנאותה של ההתרחשויות, מידת האמון שניתן ליחס לעד זה או אחר,

או לראיה פלונית, והכל על פי מיטב שפיטתו של השופט המנוסה, הרואה את העדים,

הסוקר את הראיות, המתרשם מהפרשה כפי שהיא נחשפת נגד עיניו והמשתמש בהגיונו

הבריא ובנסיונו השיפוטי כדי לבור את המוץ מן הבר ולהגיע לחקר האמת".

במצב דברים זה, כשהקובל טוען כי הדברים שנשמעו מפיו בכתבה הם רק חלק מן הדברים שנאמרו על ידו לתחקירנים ולמעשה טוען הוא להצגתם באופן מגמתי, מבלי שכוונתו באמירתם נבדקה על ידי מי מהנאשמים, סבורני כי הונחה בפני מערכת הוכחות ראשונית, המעבירה את הנטל של הבאת ראיות (להבדיל מנטל השכנוע) מן הקובל לנאשמים. לטעמי, על האחרונים להשיב לטענות הקובל ולהסביר, בין השאר, גם את אופן התנהלות התחקירנים שנשלחו אליו מטעם ואשר לגרסתו לחצו עליו כל כך עד שהוא נאלץ לומר להם את הדברים שאמר ואשר לטענתו הוצאו מן ההקשר הכללי של הסיטואציה. זאת, להזכיר, מבלי שאני נדרשת בשלב זה לקביעת מהימנות כלשהי בנוגע לגרסת הקובל כמו גם בנוגע לשאר העדויות שנשמעו בפני.

לאור כל האמור לעיל, דעתי היא כי לא נכון יהיה מצדי לקבוע כבר עתה שלא היתה למי

מהנאשמים כוונה לעשות בחלק מדברי הקובל שימוש מגמתי לצרכי הכתבה ובתוך כך לפגוע בו

באופן העולה כדי ביצוע העבירה המיוחסת להם.

14

פרשת ההגנה בעניינם של שני הנאשמים תישמע בפני ביום במועד שנקבע - 15.9.14 החל מן השעה 11:30.

המזכירות תמציא ההחלטה לב"כ הצדדים בפקס.

ניתנה היום, י"א אלול תשע"ד, 06 ספטמבר 2014, בהעדר הצדדים.